

NRC Nieuwsbrief 3

juni 2008

Inhoud

- Van de redactie
- Petitie voor coöperatief ondernemen
- Het statuut van de Europese Coöperatieve Vennootschap: stand van zaken
- NRC-erkenning voor coöperatieve vennootschappen met sociaal oogmerk?
- Workshop on cooperatives
- Sociale economie op de campus
- Nieuws van de werkgroep Communicatie
- Portret van de coöperatie 'Espace Kegeljan'
- De coöperatie: belangrijk voor de landbouwsector?
- Coöperaties op de weegschaal: De balans in evenwicht?

Van de redactie

Coöperatieve vennootschappen onder vuur

De Europese Commissie zou op 30 april 2008 verschillende klachten onderzoeken uit Frankrijk, Spanje en Italië van kapitaalvennootschappen tegen coöperatieve vennootschappen. Deze klachten kaderen in een algemene demarche - overigens niet nieuw - waarbij men de nationale coöperatiewetgevingen aan de kaak tracht te stellen. Er wordt gesuggereerd dat de specifieke fiscale regelgeving voor coöperaties verkapt staatssteun zou zijn.

Maar de vergadering van 30 april ging niet door. Was de agenda te vol? Kwam het door het lobbywerk van de coöperaties uit de betrokken landen? Of omdat er in Noorwegen een nieuw dossier werd ingediend?

Wat verwachtte men van deze vergadering? De Commissie moest zich uitspreken over de vraag: is de wetgeving op coöperaties in deze lidstaten wel verenigbaar met de Europese regels voor staatssteun? De coöperatieve verenigingen zeggen daarop, dat de nationale wetgeving gewoon regels vastlegt die de bijzondere situatie van de coöperatieve vennootschappen compenseren. Zij hebben bv. een beperkte toegang tot de kapitaalmarkt, er is de begrenzing van het verplichte vast kapitaal... Bovendien moeten ze strengere regels volgen dan de kapitaalvennootschappen. Denk maar aan het stemrecht in de algemene vergadering, of aan de winstverdeling op het einde van het boekjaar.

Moeten de coöperaties met een NRC-erkenning zich nu zorgen maken? Het debat is misschien niet fundamenteel voor onze ondernemingen maar toch is het belangrijk. Ten eerste omdat de Belgische wetgeving voor de coöperaties een reeks fiscale en sociale voordelen vastlegt; voordelen die als staatshulp zouden kunnen gelden - waarover de Europese Commissie dan moet worden ingelicht. Ten tweede, misschien nog belangrijker: de Commissie tracht om alle bijzondere wetgevingen die een lidstaat aanneemt ten opzichte van een specifieke groep ondernemingen te verzwakken.

In dat verband is de vraag: overschrijdt de Commissie haar opdracht niet door het beleid inzake staatssteun te gebruiken om een harmonisatie van de vennootschappen te bereiken? De Nationale Raad voor de Coöperatie volgt het dossier aandachtig in nauwe samenwerking met *Cooperatives Europe*. In afwachting van een officieel standpunt van de Commissie en van eventuele acties die ten aanzien van onze regering moeten worden genomen, is het van essentieel belang om onze leden ruim te informeren over de evolutie van dit dossier.

Met coöperatieve groeten,

Jean-François Hoffelt
Voorzitter van de NRC

Petitie voor coöperatief ondernemen

De coöperaties blijven onder meer door deze nieuwsbrief op de hoogte van het dossier 'staatssteun'. De bedrijven en hun coöperanten kunnen ook iets doen. In afwachting van de beslissing van de Europese Commissie – en om de stem van de sector te laten horen – lanceert het Europese platform Cooperatives Europe een internationale petitie als protest tegen de herhaalde aanvallen op het coöperatief ondernemen. Met een klik op de link <http://www.gopetition.com/petitions/hands-off-our-coops.html>, kan iedereen, coöperant of burger, dit initiatief ondersteunen. U kunt ook een link zetten op uw eigen website, en natuurlijk al uw contacten vragen om te ondertekenen.

Meer info: www.coopseurope.coop

De Europese Coöperatieve Vennootschap: stand van zaken

Op 19 februari organiseerde de NRC een infosessie over de wettelijke en juridische aspecten van het statuut van de Europese Coöperatieve Vennootschap (ECV).

Een verslagje:

De ECV deed al een jaar geleden haar intrede in het Belgische recht, maar deze rechtsvorm blijft een ondoorgrondelijke materie. De NRC nodigde op 19 februari 2008 enkele deskundigen uit om hun standpunt toe te lichten. Zo schetste de heer M. Iokamidis, hoofdadministrateur van de DG Ondernemingen (afdeling ambachten, kleine ondernemingen, coöperaties en mutualiteiten), de voorgeschiedenis: hoe kwam deze Europese verordening tot stand? Robbie Tas, advocaat bij het advocatenkantoor Curia, legde uit dat er in de EU evenveel statuten van coöperaties bestaan als er lidstaten zijn – zelfs al zijn er 90 % gemeenschappelijke werkingsregels. Hij lichtte ook de specificiteit en de kenmerken van de ECV op Europees en Belgisch vlak toe. Etienne Pfilmlin, covoorzitter van het Europese platform Cooperative Europe, benadrukte het symbolische belang van deze verordening voor de coöperatieve sector. Hij verheugde zich ook over het feit dat deze verordening, die de internationale betekenis van de coöperaties in de verf zet, extra argumenten oplevert tegen degenen die "dit soort vennootschap tot het enge veld van de sociale actie willen beperken". Getuigenissen over de eerste ervaringen met ECV's sloten de voormiddag af.

Carol Van de Maele

Verslag en documenten over de ECV krijgt u bij Fabrice.Wiels@economie.fgov.be.

Kunnen coöperatieve vennootschappen met een sociaal oogmerk een NRC-erkenning krijgen?

Onlangs vroeg een coöperatieve vennootschap met sociaal oogmerk een erkenning aan bij de Nationale Raad voor de Coöperaties. De vraag rees of dit wel mogelijk is. Want coöperatieve vennootschappen met een sociaal oogmerk mogen geen 'onrechtstreeks vermogensvoordeel' verlenen aan de vennoten (Wetboek van vennootschappen), terwijl een NRC-erkenning juist inhoudt dat er een economisch of sociaal voordeel is voor de vennoten – ze kunnen bijvoorbeeld een dividend krijgen. Sluit het een het ander uit?

De federale administratie Economie onderzocht dit vraagstuk. Uit de regelgeving blijken drie zaken:

De criteria om erkend te worden als vennootschap met een sociaal oogmerk zijn veel strenger dan de criteria voor de NRC-erkenning van klassieke coöperaties; het Wetboek van vennootschappen staat hoger in de normenhierarchie dan het Koninklijk Besluit over de NRC-erkenning; en ten slotte zijn de bepalingen over de vennootschappen met een sociaal oogmerk recenter.

Het besluit is: al bestaat hun sociaal oogmerk niet uit het verlenen van diensten of het uitkeren van een dividend aan de vennoten, toch kunnen coöperatieve vennootschappen met sociaal oogmerk een NRC-erkenning krijgen - als ze natuurlijk voldoen aan de andere voorwaarden.

Meer informatie over de NRC-erkenning van coöperatieve vennootschappen met een sociaal oogmerk: Fabrice Wiels, F.O.D. Economie, KMO, Middenstand en Energie, Dienst Boekhoudrecht – Audit – Coöperatieven op 02 277 84 41.

Mail: Fabrice.Wiels@economie.fgov.be

Workshop on cooperatives

Op 31 maart 2008 maakte de AD Ondernemingen en Industrie de balans op van de coöperaties binnen de Europese Unie.

De AD Ondernemingen maakte de resultaten van een studie bekend over de impact van de coöperatieve groeperingen op de competitiviteit van hun leden (KMO's).

De studie had geen betrekking op België. Daar is de situatie immers te bijzonder. De studie zou in ons land alleen de erkende coöperaties omvatten, en dat is een minderheid van de Belgische coöperaties. Toch kwamen er heftige reacties van de deelnemers. Sommigen betreurden de toegepaste methode (de landbouwsector werd uitgesloten!); anderen hadden moeite met de steekproeven van de coöperatieve ondernemingen of met de zwakke theoretische basis.

De debatten gingen over de nationale en internationale ontwikkeling van de coöperaties. In de toepassing van de verordening en van de richtlijn over de Europese Coöperatieve Vennootschap zou België een slechte leerling zijn. De richtlijn over de relaties tussen werknemers en werkgevers zou slechts gedeeltelijk zijn omgezet in twee collectieve arbeidsovereenkomsten. Er wordt nog wetgevend werk verwacht van de FOD Tewerkstelling en Arbeid. In afwachting zette de Commissie in 2006 een nalatigheidsprocedure in gang.

Uit presentaties over de evolutie van de normen voor de coöperaties in verschillende landen van de Unie blijkt dat veel coöperatieve bewegingen en groeperingen zich zorgen maken, meer bepaald over de assimilatie van de coöperatieve vennootschap met de klassieke kapitaalsvennootschappen, de toepassing van de regels die van kracht zijn voor de klassieke vennootschappen op de coöperatieve vennootschap, de ontoegankelijkheid van bepaalde markten voor de coöperatieve vennootschap, dossier 'staatssteun' (zie vooraf), enz... Het coöperatieve model zou te vaak niet worden nageleefd.

Sociale Economie op de Campus – editie 2008

Het Cera Steunpunt Coöperatief Ondernemen organiseerde op 11 maart 2008 een studienamiddag in het kader van 'Sociale Economie op de Campus', in samenwerking met Vosec, SPES Academie en Cera

Mervyn Wilson (Co-operative College, UK) gaf tijdens deze studienamiddag een lezing annex workshop over ledenvorming als instrument voor coöperatieve betrokkenheid. Hij hield een pleidooi voor ledenvorming binnen coöperaties om de coöperatieve identiteit, maar ook hun draagvlak aan te sturen. Voor- en nadelen en de impact op de coöperatieve beweging (in termen van marktaandeel, ledengroei, enz.) werden besproken. De situatie in het Verenigd Koninkrijk diende als case. In dat land zorgde het opnieuw centraal stellen van het lidmaatschap en het aansturen van ledenbetrokkenheid immers voor een heuse heropleving van de coöperatieve beweging. Zo heeft The Co-operative Group een campagne lopen om maar liefst twee miljoen bijkomende leden te werven en werken grote coöperatieve groepen samen om als één beweging naar buiten te komen.

Na de lezing volgde een interactieve workshop, waarbij de deelnemers in groepjes de inzichten uit de lezing konden vertalen naar de situatie van de sociale economie en het coöperatieve veld in Vlaanderen. Deze studienamiddag annex workshop bereikte vlot het inschrijvingsplafond van 45 deelnemers uit het coöperatieve veld en uit andere takken van de sociale economie, aangevuld met geïnteresseerden uit de academische wereld. 's Avonds volgde een academische zitting met een lezing door prof. David Ellerman over The democratic Enterprise.

Het volledige programma Sociale Economie op de Campus – 2008 met bijbehorende teksten en presentaties vindt u op www.socialeconomie.be/opdecampus.

Werkgroep Communicatie NRC

De werkgroep Communicatie van de NRC zit niet stil en sleutelt verder aan allerlei tools om de NRC en het coöperatieve gedachtegoed te promoten. De werkgroep staat in voor vorm en inhoud van deze nieuwsbrief, werkt aan een logo en geeft input voor de aanpassing van de website. Voor dat laatste komt er een werkgroep die suggesties geeft over de inhoud van de website aan de verantwoordelijke binnen de administratie.

Doelgroepen van de site zijn vooral beginnende ondernemers die overwegen om te kiezen voor het statuut van de (erkende) coöperatieve vennootschap en beheerders van bestaande coöperaties die overwegen om zich te laten erkennen. Ook ondernemers die het statuut hebben van erkende coöperatieve vennootschap en meer willen weten over de voordelen en/of andere informatie met betrekking tot de vennootschapsvorm, behoren tot de doelgroep. Secundaire doelgroep zijn alle tussenpersonen (advocaten, notarissen, academici, institutionele relaties,...) die zich willen informeren over het statuut van de (erkende) coöperatieve vennootschap. En in laatste instantie het grote publiek.

Inhoudelijk staat de promotie van de erkende coöperatieve vennootschap als vehikel voor maatschappelijk verantwoord ondernemen centraal. Daarnaast moeten de voorwaarden en de voordelen van een erkenning duidelijk gecommuniceerd worden. Ook zou de geïnteresseerde bezoeker via een stappenplan op een overzichtelijke manier alle informatie moeten krijgen over het statuut van de coöperatieve vennootschap vanaf het eerste bedrijfsidee (welke ondernemingsvormen zijn er?) over de oprichting van zijn coöperatieve vennootschap (modelstatuten, aanvraag tot erkenning...) tot en met het beheer (administratieve formaliteiten,...). Dit stappenplan kan vervolledigd worden aan de hand van FAQ's.

Contact: Peter Bosmans – voorzitter werkgroep Communicatie 02 500 53 08 of p.bosmans@febecoop.be

Portret van de coöperatie 'Espace Kegelman'

Op 1 februari 2005 werd de coöperatieve vennootschap 'Espace Kegelman' boven de doopvont gehouden, onder impuls van zes verenigingen. Deze coöperatie is nu de drijvende kracht achter het gelijknamige ontmoetings- en vormingscentrum, waar vergaderingen, evenementen en recepties plaatsvinden.

Vanuit een pluralistisch perspectief kwamen ze overeen deze enorme ruimte te delen met verschillende partners. Het project voldoet aan de doelstellingen van duurzame ontwikkeling:

- een mix van ruimtes voor kantoren en verenigingen, maar ook voor opleiding, vergaderingen, recepties,...
- de 'ecobioconstructie', waarbij bij de renovatie rekening werd gehouden met gezondheid en milieu.
- de openstelling van de site voor de buurtbewoners in het kader van het project 'Quartier de vie' dat de stad Namen, het Kegelman Buurtcomité en de economische wereld van de Salzinnois verenigt. 'Espace Kegelman' strekt zich uit over een hectare en huisvest verenigingen zoals Etopia, Ecodota, Mirena, Le Trusquin, la Boutique de Gestion, Aleap, Sonefa, Blé en Herbe, Choix de paroles en de Cluster Eco-Construction. Er zijn drie zalen voor vergadering, opleiding en receptie ter beschikking van het publiek. Bovendien biedt een hangar van 600 m² veel opslagmogelijkheden. Een mooi voorbeeld van ruimtebeheer op coöperatief niveau.

Espace Kegelman scrl – www.espacekegelman.be

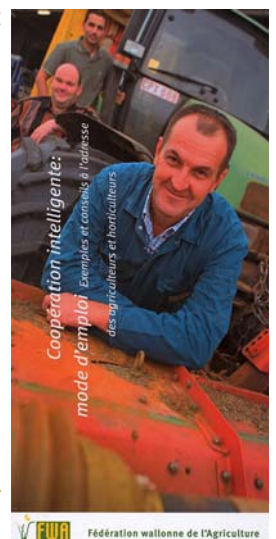

Slimme samenwerking: handleiding

De Fédération Wallonne de l'Agriculture (FWA) en de Boerenbond geven een brochure uit die het coöperatieve gedachtegoed bij verscheidene landbouwondernemingen onder de loep neemt en die aantoont dat de coöperatie een belangrijk instrument is voor deze sector.

Meer en meer agrarische bedrijfsleiders werken onderling samen of met partners buiten hun sector. Aan de hand van zes praktijkverhalen uit Nederland, Vlaanderen en Wallonië illustreert de brochure de mogelijkheden van een intelligente samenwerking op het vlak van kostenvermindering bij de aankoop van grond- en hulpstoffen, investeringen in grotere machines of installaties, productontwikkeling of nog, het verbeteren van de distributie en de communicatie naar de consument. In deze publicatie geen wonderrecepten, maar suggesties, denkpijpen, adviezen en aandachtspunten voor de bedrijfsleiders. In het laatste gedeelte 'Een praktische toepassing voor je bedrijf', stelt de brochure tips voor om coöperatieve experimenten tot een goed einde te brengen. Aan de hand van vele voorbeelden illustreren de ontwerpers hun theoretische benadering, en bieden ze praktische tips om samenwerkingsverbanden op te richten.

De brochure kost 10 euro. De Nederlandstalige versie kunt u aanvragen bij Boerenbond op het nummer 016 28 61 02 of via diana.goris@boerenbond.be, de Franstalige bij de FWA op het nummer 081 62 74 11.

Coöperaties op de weegschaal. De waardebalans in evenwicht?

Cera is een coöperatie met zo'n half miljoen vennoten. Samen met hen investeert Cera in welvaart en welzijn. Cera laat zich inspireren door haar coöperatieve waarden, met name samenwerking, solidariteit, inspraak en respect voor het individu. Cera wil het coöperatief ondernemerschap verder uitdragen en promoten. Daarom organiseert Cera om de drie jaar een symposium waarbij de coöperatie centraal staat. De centrale vraag van dit symposium is of de fundamentele waarden die coöperaties hoog in het vaandel dragen, te vertalen zijn naar een economische waarde of zelfs een economische meerwaarde kunnen creëren voor coöperatieve vennootschappen. Is deze balans effectief in evenwicht?

Verschillende thema's over coöperatieve vennootschappen worden belicht:

- vanuit academische invalshoek
- door interessante cases uit binnen- en buitenland
- via een panelgesprek met coöperaties uit uiteenlopende sectoren

Dit symposium vindt plaats op 4 december 2008 van 9.00 tot 16.30 uur in het Provinciehuis Vlaams-Brabant, Provincieplein 1, 3010 Leuven. Meer info op: www.cera.be.

Oproep aan onze e-lezers

Maak van deze brief een uithangbord van de coöperatieve beweging. Breng ons op de hoogte van uw activiteiten, publicaties en bedenkingen of stel ons een artikel voor.

Mail uw suggesties naar Fabrice.Wiels@economie.fgov.be.

Colofon

Uitgever: Nationale Raad voor de Coöperatie
North Gate III
Koning Albert II-laan 16
1000 Brussel
www.nrc-cnc.be

Redactie: Peter Bosmans, Jean-François Hoffelt, Esteban Jaime, Carol Van de Maele, Wim Van Opstal, Fabrice Wiels

Eindredactie: Relinde Baeten, Greet Leynen

Opmaak: Raf Berckmans, Greet Leynen

Secretariaat: Claudio Valentino

Coordination: Carol Van de Maele

Contact : Fabrice.Wiels@economie.fgov.be

De Nationale Raad voor de Coöperatie

De coöperatieve vennootschap is meer dan een juridisch statuut. Deze bedrijfsvorm staat ten dienste van een menselijke economie. Om deze idee te verdedigen, werd in 1955 de Nationale Raad voor de Coöperatie opgericht. De doelstelling is het coöperatieve gedachtegoed promoten en het coöperatieve ideaal vrijwaren. De NRC verenigt meer dan 500 federaties en ondernemingen die de fundamentele waarden van de coöperatieve beweging hoog in het vaandel dragen.